

Til: Kirkerådet

Kopi:

Fra: KA

Dato: 1. desember 2023

Re: Svar på høring om instruks for Kirkerådet

Høringsuttalelse vedrørende forslag til instruks for Kirkerådet

Hovedorganisasjonen KA takker for anledningen til å avgi høringsuttalelse til forslaget til instruks for Kirkerådet. På grunn av høringsfristen har styret i KA ikke behandlet saken.

Oppsummering

Våre hovedanliggender i denne uttalelsen er:

- KA støtter det arbeid som er påbegynt for å tydeliggjøre de interne styringslinjer i rettssubjektet Den norske kirke.
- Rollen Kirkerådet har på vegne av Kirkemøtet som øverste organ i *trossamfunnet* Den norske kirke oppfattes som godt regulert. Vi er derfor usikre om det er behov for å regulere denne siden ved Kirkerådets virksomhet ytterligere. En omtale av denne rollen bør ikke innføre nye begreper om Kirkerådets rolle.
- Forslaget til instruks reiser en større diskusjon om forståelsen av Kirkemøtets og Kirkerådets rolle internt i *rettssubjektet* Den norske kirke enn høringsnotatet og høringsprosessen tar høyde for. Disse spørsmålene trenger å bli bedre belyst og høres bredere før Kirkemøtet behandler saken.
- Vi mener Kirkerådet bør videreføre prinsippet om møteoffentlighet i tråd med dagens virksomhetsregler § 3 også når rådet ivaretar styringsfunksjoner på vegne av rettssubjektet Den norske kirke.

Overordnet til forslaget

KA støtter det arbeid som er påbegynt for å tydeliggjøre de interne styringslinjer i rettssubjektet Den norske kirke. Slik vi forstår PwC-rapportens mandat og anbefalinger, har målsettingen med arbeidet primært vært å bidra til tydeligere styringslinjer og tilhørende kontrollmekanismer mellom Kirkemøtet, Kirkerådet og daglig leder. Kirkemøtets vedtak i sak 12/23 følger opp viktige elementer i dette arbeidet.

Kirkemøtet 2019 fastsatte allerede gjennom kirkeordningens § 30 tredje ledd at det er Kirkerådet som har ansvar for økonomiforvaltning og godkjenning av årsregnskap for rettssubjektet Den norske kirke. Rådet ivaretar dermed på delegasjon fra Kirkemøtet allerede viktige styrelignende funksjoner på det økonomiske området. Dette legges også til grunn fra departementets side i deres retningslinjer for utbetaling av tilskudd fra 2021.

Vi forstår intensjonen med det utsendte forslag til instruks at Kirkerådet ser det ønskelig å gå lenger i å tydeliggjøre Kirkerådets rolle som “styre” i rettssubjektet Den norske kirke enn det som følger direkte av sak KM 12/23.

Dette reiser etter vår vurdering spørsmål av mer prinsipiell karakter enn det som fremkommer i høringsnotatet og det medfølgende instruksforslag. Instruksforslaget fremstår heller ikke som tilstrekkelig gjennomarbeidet da flere ansvarsområder som normalt tilligger et styre i andre sammenhenger ikke er omtalt i forslaget. Forholdet til annet kirkelig regelverk fremstår også som uklart. Forslaget trenger derfor å bli bedre opplyst og gjennomarbeidet, samt bli sendt ut på ordinær høring før det eventuelt fremmes for Kirkemøtet for behandling.

Bruken av begrepet «styre»

Instruksforslagets punkt 2.b. omtaler Kirkerådet som *styre* i rettssubjektet Den norske kirke. Ved å benytte dette begrepet som betegnelse på Kirkerådet, fremmes et forslag som også vil innvirke på forståelsen av Kirkemøtets rolle i rettssubjektet Den norske kirke. Styrebegrepet knyttes tradisjonelt til regnskapsloven, aksjeselskaper eller foreninger som opererer med generalforsamlinger eller årsmøter.

Disse selskapsrettslige styringsformene avviker fra den rådende forståelse av Kirkemøtet som Den norske kirkes øverste, demokratiske organ, modellert etter en mer politisk demokratiforståelse og der Kirkerådet forstås som Kirkemøtets forberedende og iverksettende organ. Det er store prinsipielle forskjeller mellom disse styringsformene og disse blir i for liten grad belyst i de foreliggende høringsdokumenter.

Et forslag om å innføre en mer tradisjonell styreforståelse om Kirkerådets rolle i rettssubjektet Den norske kirke burde også tydelig ha adressert og klargjort at et styre ikke bare har det formelle ansvar for økonomistyringen, men også vil bli sittende som formelt og rettslig ansvarlig for rettssubjektets samlede virksomhet og det arbeidsgiveransvar som følger av dette. Vi kan ikke se at instruksforslaget omtaler disse sidene ved styreansvaret i særlig grad.

Innføringen av en styremodell vil på virksomhets- og arbeidsgiverområdet antagelig innebære den største endringen sammenlignet med dagens kirkeordning. Det er Kirkemøtet som i dag delegerer arbeidsgiverfunksjoner og fullmakter innen rDnk (tjenesteordninger og annet regelverk). I en styremodell, vil dette i så fall være myndighet som vil høre inn under Kirkerådet som styre og ivaretas i det daglige av virksomhetens øverste leder innenfor nærmere delegeringsreglement fastsatt av rådet.

Forslaget om å innføre bruken av styrebegrepet for å definere forholdet mellom Kirkerådet og Kirkemøtet internt i rDnk, reiser dermed spørsmål som fortjener vesentlig grundigere drøfting og som deretter bør bli omfattet av normal høringsprosess før behandling på Kirkemøtet. KA vil for øvrig vise til at de kirkelige fellesråd i dagens kirkeordning ivaretar de samme styrelignende funksjoner på vegne av soknene som det kan være aktuelt å vurdere at også Kirkerådet tydeligere bør ivareta på vegne av rettssubjektet Den norske kirke. Dette er for disses vedkommende klargjort i form av ulike bestemmelser i kirkeordning og virksomhetsregler, og gjennom egne vedtak i fellesrådene. Noe tilsvarende vil også være mulig å gjøre for Kirkerådets del.

Bruken av begrepet «utøvende organ» for trossamfunnet Den norske kirke

Instruksforslagets punkt 2.a. og 3 henviser til Kirkerådet som «utøvende organ for trossamfunnet Den norske kirke». Dette er en begrepsbruk vi ikke finner i dagens reguleringer av Kirkerådets virksomhet, og ei heller i PwC-rapporten. Vi finner begrepet «utøvende organ» brukt om Kirkerådet flere ganger i Prop 55 L (2015-2016), men hver gang er det presisert at Kirkerådet er det utøvende organ *for Kirkemøtet*. Å omtale Kirkerådet som utøvende organ for trossamfunnet Den norske kirke er etter vår oppfatning en hverken en sakssvarende eller presis beskrivelse av Kirkerådets rolle.

KA oppfatter at rollen Kirkerådet har på vegne av Kirkemøtet som øverste organ i trossamfunnet Den norske kirke er tilstrekkelig klart regulert i gjeldende kirkeordning og annet regelverk. Dersom en eventuell fremtidig instruks skal omtale av denne siden ved Kirkerådets arbeid, bør en benytte kjent og innarbeidet terminologi (“utøvende organ for Kirkemøtet”).

Til punkt 11 – om møteoffentlighet

KA viser til tidligere regelvedtak i Kirkemøtet om at prinsippet om møteoffentlighet fortsatt gjelder for Kirkerådet, menighetsråd og kirkelig fellesråd, jamfør virksomhetsreglens § 3. Vi viser i tillegg til Kirkemøtets vedtak om at offentleglova fortsatt skal ligge til grunn i Den norske kirke. Denne har sitt grunnlag i grunnlovens §100, nest siste ledd.

Kirkerådet bør uansett ikke fastsette egne regler for Kirkerådets virksomhet på dette området, men videreføre et helhetlig kirkelig regelverk der reglene for de ulike kirkelige styrings-organer ses i sammenheng. Kirkelige fellesråd ivaretar eksempelvis de fleste av de klassiske styrefunksjoner som instruksene viser til, men på soknets vegne (økonomistyring, virksomhetsstyring og arbeidsgiverstyring).

Kontaktpersoner

Marit Halvorsen Hougsnæs
Administrerende direktør
920 84 789
marit.hougsnes@ka.no

Jens A. Bjelland
Direktør, avdeling for politikk, ledelse og innovasjon
993 65 798
jens.bjelland@ka.no

Øystein Dahle,
Fagdirektør, avdeling for politikk, ledelse og innovasjon
995 04 440
oystein.dahle@ka.no